

**ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ
ЗА ГОДИНУ КОЈА ЈЕ ЗАВРШИЛА
31. ДЕЦЕМБРА 2017.**

Садржај

	Страна
Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање годишњих финансијских извјештаја	1
Извјештај независног ревизора	2
Финансијски извјештаји	
Извјештај о добити или губитку	5
Извјештај о свеобухватној добити	6
Извјештај о финансијском положају	7
Извјештај о промјенама у капиталу	8
Извјештај о новчаним токовима	10
Напомене уз финансијске извјештаје	11 - 51

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање годишњих финансијских извјештаја

Управа је дужна за сваку финансијску годину припремити финансијске извјештаје који пружају истинит и вјеран приказ финансијског положаја Централне банке Босне и Херцеговине („Банке“) те резултата њеног пословања и новчаног тока, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“), те је одговорна за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућују припремање финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су јој у разумној мјери доступни како би јој омогућили очување имовине Банке, те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управни одбор је одговоран за одабир прикладних рачуноводствених политика које су у складу са важећим законским захтјевима, а Управа је одговорна за њихову досљедну примјену, доношење разумних и разборитих претпоставки и процјена, те припремање финансијских извјештаја по начелу трајности пословања.

Управа је дужна поднијети на одобравање Управном одбору годишње финансијске извјештаје, а Управни одбор одобрава годишње финансијске извјештаје те их подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Приложени финансијски извјештаји приказани на страницама од 5 до 51 одобрени су од стране Управног одбора 28. марта 2018. године и потписани у његово име:

др Сенад Софтић

Предсједавајући Управног одбора

мр Едис Ковачевић

Руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

Извјештај независног ревизора

**Grant Thornton d.o.o. Banja
Luka**

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.grantthornton.ba

Управном одбору Централне банке Босне и Херцеговине

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Централне банке Босне и Херцеговине (у даљем тексту "Банка") који садрже извјештај о финансијском положају на дан 31. децембар 2017. године и извјештај о добити или губитку, извјештај о свеобухватној добити, извјештај о промјенама у капиталу и извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава на наведени датум, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомена уз финансијске извјештаје.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји приказују фер и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине на дан 31. децембар 2017. године, резултате њеног пословања, и новчане токове за годину која се завршава на наведени датум, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Основа за мишљење

Спровели смо ревизију у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности, према наведеним стандардима, додатно су описане у пасусу Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Банку, у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (IESBA Кодексом) као и у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја Банке у Босни и Херцеговини, и испунили смо наше етичке обавезе у складу са тим захтјевима. Сматрамо да су ревизорски докази које смо прикупили довољни и одговарајући за пружање основе за давање нашег мишљења.

Одговорност Управе и Управног одбора Банке за финансијске извјештаје

Управа је одговорна за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, и за оне интерне контроле које Управа одреди да су потребне за омогућавање састављања финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне грешке настале услед преваре или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, Управа је одговорна за процјену способности Банке да настави са пословањем по начелу сталности, објелодањујући када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и кориштење рачуноводствене основе сталности пословања.

Управни одбор Банке одговоран је за надгледање процеса финансијског извјештавања Банке.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су да стекнемо разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји као цјелина без значајног погрешног приказа, било због превара или грешака и да издамо ревизорски извјештај који укључује наше мишљење. Разумно увјеравање је виши ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са МСР увијек открити материјалне грешке када оне постоје. Грешке могу да произађу из криминалних радњи и грешака и сматрају се значајним ако појединачно или збирно могу утицати на економске одлуке корисника донесене на основу финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, обављене у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни да пруже основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајне материјалне грешке која је посљедица преваре је већи од ризика насталог усљед грешке, јер превара може подразумевати дослух, фалсификовање, намјерно изостављање, погрешне интерпретације, или заобилажење интерних контрола;
- Постигнемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију, у циљу креирања ревизијских процедура, које су одговарајуће у датим околностима, али не и у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола Банке;
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика, разумности рачуноводствених процјена и повезаних објелодањивања које је створила Управа;
- Закључујемо о примјерености коришћења рачуноводствене основе засноване на временској неограничености пословања Управе и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези са догађајима или условима који могу довести до значајне сумње у могућност Банке да настави са пословањем. Уколико закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтјева, да у свом ревизорском извјештају скренемо пажњу о овим објављивањима у финансијским извјештајима, или ако таква објављивања нису адекватна, да модификујемо мишљење. Наши закључци су засновани на ревизијским доказима који су прикупљени до дана израде ревизорског извјештаја. Међутим, будући догађаји или околности могу проузроковати престанак пословања Банке;
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли финансијски извјештаји приказују трансакције и догађаје на начин на који се постиже фер презентација.

Остварили смо комуникацију са Управним одбором у вези са, између осталог, планираним обимом и временом обављања ревизије и значајних резултата ревизије, укључујући било које значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали у току наше ревизије.

Др Александар Шомбић
Директор
Грант Торнтон д.о.о.

Бања Лука, 28. март 2018.

Сузана Ставриќ, Партнер

Грант Торнтон д.о.о.

Скопје, 28. март 2018.

Др Александар Шомбић
Овлашћени ревизор
Грант Торнтон д.о.о.

Бања Лука, 28. март 2018.

Kledian Kodra, Partner

Grant Thornton sh.p.k.

Тирана, 28. март 2018.

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ

У хиљадама КМ	Напомена	за годину која је завршила 31. децембра	
		2017.	2016.
Приход од камата	4	29.008	28.740
Ефекти негативних каматних стопа од каматносно финансијске имовине	4	(11.470)	(8.565)
Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака	4	4.425	2.169
НЕТО ПРИХОД ОД КАМАТА		21.963	22.344
Приход од провизија и накнада	5	15.834	10.072
Расход од провизија и накнада	5	(562)	(533)
НЕТО ПРИХОД ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА		15.272	9.539
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају	12	2.587	8.383
Нето (губици) / добици од курсних разлика	6	(560)	60
Остали приходи	7	1.560	1.571
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		40.822	41.897
Трошкови особља	8	(19.019)	(18.929)
Административни и остали оперативни трошкови	9	(7.583)	(6.793)
Амортизација	16	(2.035)	(2.113)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(28.637)	(27.835)
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		12.185	14.062

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ

У хиљадама КМ	Напомена	за годину која је завршила 31. децембра	
		2017.	2016.
НЕТО ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		12.185	14.062
Остала свеобухватна добит			
<i>Ставке које се могу накнадно преносити у извјештај о добити или губитку</i>			
Монетарно злато			
Нето промјена у фер вриједности монетарног злата	13	(1.194)	22.788
		<u>(1.194)</u>	<u>22.788</u>
Финансијска имовина расположива за продају			
Нето промјена у фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају	12	(15.890)	53.673
Фер вриједност реализованих добитака од финансијске имовине расположиве за продају пренешени у извјештај о добити или губитку	12	(2.587)	(8.383)
		<u>(18.477)</u>	<u>45.290</u>
Укупно остали свеобухватни (губитак) / добит		(19.671)	68.078
УКУПНО СВЕОБУХВАТНИ (ГУБИТАК) / ДОБИТ ЗА ГОДИНУ		(7.486)	82.140

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

У хиљадама КМ	Напомена	на дан	
		31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
АКТИВА			
Страна валута у готовини	10	236.402	194.846
Депозити код иностраних банака	11	2.698.650	2.970.397
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	25, 30	1.531	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	12	6.202.071	5.025.829
Монетарно злато	13	203.908	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	14	1.214.062	1.132.328
Остала актива	15	11.656	4.626
Некретнине и опрема	16	45.465	44.681
Нематеријална имовина	16	1.072	794
Остала улагања	17	27.813	27.813
УКУПНО АКТИВА		10.642.630	9.609.058
ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ			
Готов новац у оптицају	18	4.319.360	4.066.804
Депозити банака	19	5.033.065	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	20	624.708	590.392
Резервисања за обавезе и трошкове	21	1.650	1.611
Остале обавезе	22	11.212	13.676
Укупно обавезе		9.989.995	8.941.626
Почетни капитал		25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)		542.766	537.892
Остале резерве		31.300	31.300
Резерве фер вриједности		53.569	73.240
Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају		93.120	111.597
Резерве фер вриједности– монетарно злато		(39.551)	(38.357)
Укупно капитал и резерве	23	652.635	667.432
УКУПНО ОБАВЕЗЕ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ		10.642.630	9.609.058

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности – финансијска имовина расположива за продају	Резерве фер вриједности – монетарно злато	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2017.	25.000	537.892	31.300	111.597	(38.357)	667.432
Укупно свеобухватна добит за годину						
Добит за годину	-	12.185	-	-	-	12.185
Остала свеобухватна добит	-	-	-	(18.477)	(1.194)	(19.671)
	-	12.185	-	(18.477)	(1.194)	(7.486)
Расподјела добити						
Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)	-	(7.311)	-	-	-	(7.311)
Стање на дан 31. децембра 2017.	25.000	542.766	31.300	93.120	(39.551)	652.635

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности—финансијска имовина расположива за продају	Резерве фер вриједности—монетарно злато	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2016.	25.000	532.267	31.300	66.307	(61.145)	593.729
Укупно свеобухватна добит за годину						
Добит за годину	-	14.062	-	-	-	14.062
Остала свеобухватна добит	-	-	-	45.290	22.788	68.078
	-	14.062	-	45.290	22.788	82.140
Расподјела добити						
Расподјела добити у државни буџет (Напомена 24)	-	(8.437)	-	-	-	(8.437)
Стање на дан 31. децембра 2016.	25.000	537.892	31.300	111.597	(38.357)	667.432

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА

У хиљадама КМ	за годину која је завршила 31. децембра		
	Напомена	2017.	2016.
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ			
Добит за годину		12.185	14.062
Усклађења:			
Амортизација	16	2.035	2.113
Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају		(2.587)	(8.383)
Приходи од донација	7	(132)	(218)
Резервисања за обавезе и трошкове (Добитак) / губитак од отуђења некретнина и опреме	8	226	219
Приходи од дивиденди признати у извјештају о добити или губитку	7	(763)	(562)
Приходи од камате на улагања која се држе до доспијећа и финансијску имовину расположиву за продају признати у извјештају о добити или губитку	4	(28.979)	(28.726)
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама		(18.058)	(21.491)
Промјене на пословној имовини и обавезама			
(Повећање) депозита код иностраних банака		(680.291)	(195.444)
(Повећање) остале имовине		(7.234)	(283)
Повећање готовог новца у оптицају		252.556	567.336
Повећање депозита		798.238	294.404
(Смањење) / повећање осталих обавеза		(1.206)	1.157
Исплата отпремнина		(187)	(60)
Нето новац од оперативних активности		343.818	645.619
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ			
Приливи од продаје некретнина и опреме		46	-
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине		(3.100)	(2.764)
Приливи од доспијећа купона и доспијећа хартија од вриједности од финансијске имовине расположиве за продају		2.242.037	5.203.667
Куповине финансијске имовине расположиве за продају		(3.887.900)	(4.342.772)
Продаје финансијске имовине расположиве за продају		470.089	330.016
Наплаћена главница и камата од улагања која се држе до доспијећа		21.607	21.395
Куповине улагања која се држе до доспијећа		(90.720)	-
Примљена дивиденда		763	562
Нето новац од инвестиционих активности		(1.247.178)	1.210.104
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ФИНАНСИЈСКИХ АКТИВНОСТИ			
Расподјела добити у државни буџет		(8.437)	(18.827)
Нето новац од финансијских активности		(8.437)	(18.827)
Нето (смањење) / повећање новца и новчаних еквивалената		(911.797)	1.836.896
Новац и новчани еквиваленти на дан 1. јануара		2.973.081	1.136.185
Новац и новчани еквиваленти на дан 31. децембра	25	2.061.284	2.973.081

Напомене на странама од 11 до 51 чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине ("Банка") је основана у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине („БиХ“) 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Банка је почела са радом 11. августа 1997. године.

Основни циљеви и задаци Банке јесу:

- да дефинише, усвоји и контролише провођење монетарне политике БиХ путем издавања домаће валуте (конвертибилне марке или "КМ") уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима;
- да држи и управља службеним девизним резервама Банке на сигуран и профитабилан начин;
- да спроводи монетарну политику у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да успостави и одржава одговарајуће платне и обрачунске системе;
- да координира дјелатности агенција за банкарство надлежних за издавање банкарских лиценци и супервизију банака;
- да прима депозите од државних и јавних институција БиХ и депозите од комерцијалних банака;
- да издаје прописе и смјернице за остваривање дјелатности Банке, у складу са Законом о Централној банци БиХ;
- да учествује у раду међународних организација које раде на учвршћивању финансијске и економске стабилности земље;
- да заступа БиХ у међународним организацијама о питањима монетарне политике.

Највиши орган Банке је Управни одбор који је надлежан за утврђивање монетарне политике и контролу њеног провођења, организацију и стратегију Банке, у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине.

Управу Банке чине гувернер и вицегувернери, које именује гувернер уз одобрење Управног одбора. Управа оперативно руководи пословањем Банке.

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине гувернер, уз одобрење Управног одбора, именује главног интерног ревизора и три замјеника.

Банка послује преко Централног уреда, три главне јединице са сједиштем у Сарајеву, Мостару и Бањој Луци и двије филијале Брчко дистрикт и Пале, која је под надлежношћу Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Током 2016. и 2017. године, укључујући и период до датума издавања овог извјештаја, чланове Управног одбора, Управе, Канцеларије главног интерног ревизора и Ревизорског комитета чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући (од 11. августа 2015.)
мр Анкица Колобарић	члан (од 11. августа 2015.)
Мр Шериф Исовић	члан (од 1. новембра 2017.)
др Кемал Козарић	члан (до 31. октобра 2017.)
мр Триво Маринковић	члан (од 11. августа 2015.)
Др Љубиша Владушић	члан (од 11. августа 2015.)

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)

Управа

др Сенад Софтић	гувернер (од 11. августа 2015.)
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер (од 1. јануара 2013.)
др Милица Лакић	вицегувернер (од 1. јуна 2016. до 15. јуна 2017. и од 11. августа 2017.)
др Радомир Божић	вицегувернер (до 16. фебруара 2016. и од 16. јуна 2017. до 10. августа 2017.)
Мр Желимира Распудић	вицегувернер (од 1. јула 2017.)
мр Анкица Колобарић	вицегувернер (до 30. јуна 2017.)

Канцеларија главног интерног ревизора

Анита Дујмовић	главни интерни ревизор (од 24. октобра 2017.)
мр Едис Ковачевић	главни интерни ревизор (до 30. септембра 2017.)
Марица Булић	замјеник главног интерног ревизора (од 8. децембра 2017.)
Ангела Медић	замјеник главног интерног ревизора (до 30. новембра 2017.)
Стојанка Шаровић	замјеник главног интерног ревизора (од 4. септембра 2017.)
Кристиња Тошовић	замјеник главног интерног ревизора (до 21. августа 2017.)

Ревизорски комитет

др Мила Гаџић	члан (од 1. септембра 2015.)
др Сеад Креско	члан (од 1. септембра 2015.)
Радомир Репија	члан (од 1. септембра 2015.)

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Изјава о усклађености

Финансијски извјештаји Банке припремљени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“), објављеним од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде.

2.2. Основа мјерења

Финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка изузев код поновног мјерења вриједности одређених финансијских инструмената и монетарног злата који су исказани по фер вриједности.

Историјски трошак је генерално формиран на основу фер вриједности дате накнаде у замјену за имовину.

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом или плаћена за пренос неке обавезе у редовној трансакцији међу тржишним учесницима на датум мјерења, неовисно о томе да ли је она директно видљива или процијењена неким другим методом вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавезе, Банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процијењивања њихове цијене на датум мјерења.

Поред тога, за потребе финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности је категоризовано на Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена доступности улазних података за мјерење фер вриједности као и значаја који улазни подаци имају на мјерење фер вриједности у цјелини, како слиједи:

- Улазни подаци Нивоа 1 су (неусклађене) цијене које котирају на активним тржиштима за идентичну имовину или обавезу које су Банци доступне на датум мјерења.
- Улазни подаци Нивоа 2 су улазни подаци, осим код котираних цијена укључених у Ниво 1, који су доступни за предметну имовину, односно обавезу, било директно или индиректно.
- Улазни подаци Нивоа 3 су улазни подаци о предметној имовини, односно обавези који нису доступни.

Детаљније објаве о мјерењу фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза приказане су у Напомени 29.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.3. Коришћење процјена и претпоставки

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе коришћење процјена и претпоставки које утичу на исказане износе имовине и обавеза, као и објављивање износа потенцијалне имовине и обавеза на извјештајни датум, те одговарајуће исказане износе прихода и расхода за извјештајни период. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке континуирано се разматрају. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Информације о износима гдје постоје значајне несигурности њихове процјене и кључне претпоставке приликом коришћења рачуноводствених политика које имају највећи утицај на износе признате у финансијским извјештајима Банке су објављене у Напомени 3.17.

2.4. Функционална и извјештајна валута

Финансијски извјештаји Банке приказани су у државној валути Босне и Херцеговине коју представља конвертибилна марка (КМ). Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

Службени курс КМ према Евру (EUR) одређен је Законом о Централној банци Босне и Херцеговине у износу 1,95583 КМ = 1 EUR. Према Закону, Банка је дужна да без рестрикција купује и продаје КМ за EUR, унутар територије Босне и Херцеговине, по дефинисаном курсу.

Законом о Централној банци Босне и Херцеговине је дефинисано оперативно правило "валутни одбор" за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз куповину конвертибилне девизне валуте са пуним покрићем у нето страног активи.

2.5. Стандарди, тумачења и измјене постојећих стандарда на снази у текућем периоду

Сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, на снази су за текући период:

- Измјене МРС 7: „Извјештај о новчаним токовима“ - Иницијатива за објављивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.),
- Измјене МРС 12: „Порез на добит“ - Признавање одгођене порезне имовине од нереализираних губитака (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.),
- Измјене МСФИ 12: „Објављивање удјела у другим субјектима“ укључено у Циклус годишњих побољшања за 2014.-2016. - различити стандарди (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017.).

Примјена ових стандарда, измјена и тумачења нема значајан утицај на финансијске извјештаје Банке у текућем периоду.

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби

На дан издавања ових финансијских извјештаја, сљедећи стандарди, измјене постојећих стандарда и тумачења су објављени од стране ОМРС, али нису још на снази и нису раније усвојени од стране Банке:

- МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- МСФИ 15: „Приходи из уговора с купцима“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- МСФИ 16: „Најмови“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019.),
- Измјене МСФИ 2: „Плаћање темељено на акцијама“ Класификација и вредновање трансакција плаћања темељених на акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- Измјене МСФИ 4: „Уговори о осигурању“ - Примјена МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ са МСФИ 4: „Уговори о осигурању“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. или кад МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ буде примјењен први пут),

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби (наставак)

- Измјене МРС 40: „Улагања у некретнине“ - Преноси улагања у некретнине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- Циклус годишњих побољшања МСФИ за 2014.-2016. - Измјене МСФИ 1 и МРС 28 (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- ИФРИЦ 22: „Трансакције у страним валутама и разматрање претплата“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018.),
- ИФРИЦ 23: „Неизвјесност у порезним третманима“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019.),
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2021.),
- Измјене МСФИ 10: „Консолидирани финансијски извјештаји“ и МРС 28: „Улагања у придружена друштва и заједничке подухвате“ - Продаја или компензација имовине између инвеститора и његовог придруженог друштва или заједничког подухвата (датум ступања на снагу за годишње периоде треба бити одређен).

Банка је изабрала да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачење прије него они ступе на снагу. Банка предвиђа да усвајање ових стандарда, измјена и тумачења неће имати значајан утицај на финансијске извјештаје Банке, осим за МСФИ 9.

МСФИ 9: „Финансијски инструменти“ замјењује МРС 39: „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“ и на снази је за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године. МСФИ 9 уводи нови концепт класификације и мјерења финансијске имовине и нови модел очекиваног кредитног губитка (ОКГ) за умањење финансијске имовине. Банка је усвојила нове рачуноводствене политике који укључују захтјеве МСФИ 9 и важеће су од 1. јануара 2018. године. Банка је такођер процијенила утицај МСФИ 9 на своју финансијску имовину и доградила и прилагодила постојеће пословне апликације, те усвојила нове акте како би укључила захтјеве МСФИ 9.

Банка је процијенила утицај МСФИ 9 у сљедећим подручјима:

Класификација и мјерење финансијских инструмената на или након 1. јануара 2018. године базира се на новом критерију који узима у обзир уговорне новчане токове финансијских инструмената и пословни модел у оквиру којег се њима управља. МСФИ 9 уводи три основне категорије класификације финансијске имовине: мјерена по амортизованом трошку (АТ), мјерена по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (ФВОСД) и мјерена по фер вриједности кроз добит или губитак (ФВДГ). МСФИ 9 елиминше постојеће категорије „по фер вриједности кроз добит или губитак“, „расположива за продају“, „која се држи до доспијећа“ и „кредити и потраживања“ по МРС 39.

На основу изабраног пословног модела, Банка је одлучила да класификује своју финансијску имовину у сљедеће категорије на дан 1. јануар 2018. године:

SDR код ММФ-а, који је био класификован у кредите и потраживања и мјерен по амортизованом трошку по МРС 39, мјери се по амортизованом трошку по МСФИ 9.

Депозити по виђењу и орочени депозити код иностраних банака, који су били класификовани у кредите и потраживања и мјерени по амортизованом трошку по МРС 39, мјере се по амортизованом трошку по МСФИ 9.

Кредити запосленим, који су били класификовани у кредите и потраживања и мјерени по амортизованом трошку по МРС 39, мјере се по амортизованом трошку по МСФИ 9.

Дужничке хартије од вриједности, које су биле класификоване у финансијску имовину расположиву за продају и мјерене по фер вриједности по МРС 39, мјере се по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (ФВОСД) по МСФИ 9.

Дужничке хартије од вриједности, које су биле класификоване у улагања која се држе до доспијећа и мјерене по амортизованом трошку по МРС 39, мјере се по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (ФВОСД) по МСФИ 9.

За власничке инструменте, који су били класификовани у финансијску имовину расположиву за продају по МРС 39 и нису се држали за трговање, Банка је направила неопозив избор како би приказала накнадне промјене фер вриједности у осталој свеобухватној добити по МСФИ 9.

Монетарно злато је дио девизних резерви Банке и класификовано је као финансијска имовина. Банка је преиспитала постојећу рачуноводствену политику за монетарно злато и промијенила рачуноводствени третман монетарног злата, са примјеном од 1. јануара 2018. године, како слиједи:

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби (наставак)

Монетарно злато ће бити почетно признато по фер вриједности, укључујући трансакцијске трошкове који се директно могу приписати стицању злата. Након почетног признавања, злато ће се накнадно мјерити по фер вриједности.

Нереализирани добици и губици који произлазе из промјена фер вриједности, а односе се на промјене у цијени злата, признават ће се на рачуну ревалоризацијских резерви у оквиру остале свеобухватне добити. У случају да нереализирани губици прелазе износ ревалоризацијске резерве, Банка ће одбити тај износ од добити расположиве за дистрибуцију за тај период.

Приликом продаје злата, Банка ће пренијети постојеће нереализиране добитке и губитке у добит или губитак.

Фер вриједност монетарног злата се исказује у EUR валути, преведећи га по фиксном курсу KM на извјештајни датум, и биће мјерено по задњој послјеподневној цијени једне унце злата (Oz) на извјештајни датум, преузетој са Reuters-a.

Ефекти примјене рачуноводствене политике за монетарно злато ће бити евидентирани унутар генералних резерви (задржане добити) Банке на дан 1. јануар 2018. године.

Умањење базирано на очекиваним кредитним губицима биће признато за финансијску имовину Банке која се тренутно води као депозити код иностраних банака, финансијска имовина расположива за продају и улагања која се држе до доспијећа. Умањење за SDR код ММФ-а, кредите запосленим и остала финансијска потраживања се рачуна користећи поједностављени приступ.

Имплементација МСФИ 9 и промјена рачуноводствене политике за монетарно злато ће утицати на почетна стања имовине и капитала Банке на дан 1. јануар 2018. године.

УТИЦАЈ НА ФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ

У хиљадама KM

	31. децембар 2017.	Преправљање почетног стања		1. јануар 2018.
Страна валута у готовини	236.402	-	Страна валута у готовини	236.402
Депозити код иностраних банака	2.698.650	(1.635)	Депозити код иностраних банака	2.697.015
Специјална права вучења у ММФ-у	1.531	-	Специјална права вучења у ММФ-у	1.531
Финансијска имовина расположива за продају	6.202.071	-	Финансијска имовина по ФВОСД	7.473.857
Улагања која се држе до доспијећа	1.214.062	57.724	-	-
Монетарно злато	203.908	(50)	Монетарно злато	203.858
Остала улагања	27.813	-	Остала улагања	27.813
Остала финансијска имовина	2.746	(30)	Остала финансијска имовина	2.716
УКУПНО	10.587.183	56.009	УКУПНО	10.643.192

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.6. Стандарди и тумачења који су објављени, а још нису у употреби (наставак)

УТИЦАЈ НА КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ			
	31. децембар 2017.	Преправљање почетног стања	У хиљадама КМ
			1. јануар 2018.
Почетни капитал	25.000	-	Почетни капитал 25.000
Генералне резерве (задржана добит)	542.766	(36.477)	Генералне резерве (задржана добит) 506.289
Остале резерве	31.300	-	Остале резерве 31.300
Резерве фер вриједности	53.569	-	Резерве фер вриједности 146.055
<i>Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају</i>	93.120	52.935	<i>Резерве фер вриједности- финансијска имовина по ФВОСД Резервације за ОКГ- финансијска имовина по ФВОСД</i> 141.765
-	-	-	4.290
<i>Резерве фер вриједности - монетарно злато</i>	(39.551)	39.551	<i>Ревалоризацијска резерва - монетарно злато</i> -
УКУПНО	652.635	56.009	УКУПНО 708.644

На основу извршених процјена до датума примјене, укупно процијењено усклађивање примјене МСФИ 9 и примјена рачуноводствене политике за монетарно злато на почетно стање имовине и капитала Банке на дан 1. јануар 2018. године је како сlijеди:

Имовина Банке:

- Смањење депозита код иностраних банака у износу од 1.635 хиљада КМ по основу ОКГ.
- Повећање финансијске имовине по ФВОСД у износу од 57.724 хиљаде КМ по основу класификације улагања која се држе до доспијећа по МРС 39 у финансијску имовину по ФВОСД по основу израчунавања фер вриједности ових улагања.
- Смањење монетарног злата у износу од 50 хиљада КМ по основу превођења из USD на EUR валуту.
- Смањење остале финансијске имовине у износу од 30 хиљада КМ по основу ОКГ.

Капитал Банке:

- Смањење генералних резерви у укупном износу од 36.477 хиљада КМ по основу:
  - Смањења по основу захтјева за умањењем са одговарајућим почетним стањима за финансијску имовину мјерену по амортизованом трошку и по ФВОСД у износу од 5.955 хиљада КМ,
  - Повећања по основу нове методе ефективне каматне стопе у износу од 9.079 хиљада КМ,
  - Смањења по основу примјене рачуноводствене политике за монетарно злато у укупном износу од 39.601 хиљаду КМ (39.551 хиљада КМ ревалоризацијска резерва и 50 хиљада КМ курсна разлика).
- Повећање резерви фер вриједности у укупном износу од 52.935 хиљада КМ по основу:
  - Повећања резерви фер вриједности за финансијску имовину по ФВОСД у износу од 57.724 хиљаде КМ по основу класификације улагања која се држе до доспијећа по МРС 39 у финансијску имовину по ФВОСД по основу израчунавања фер вриједности ових улагања,
  - Смањења по основу нове методе ефективне каматне стопе у износу од 9.079 хиљада КМ,
  - Повећања резервација за ОКГ за финансијску имовину по ФВОСД у износу од 4.290 хиљада КМ.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Рачуноводствене политике наведене у наставку примијењене су приликом састављања и презентовања ових финансијских извјештаја.

3.1. Приходи и расходи од камата

Приходи и расходи од камата признају се у извјештају о добити или губитку примјеном метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања и примитке кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине или обавезе (или, гдје је примјерено, за краћи период) до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или обавезе. Приликом израчуна ефективне каматне стопе, Банка процјењује будуће новчане токове, узимајући у обзир сва уговорна права одређеног финансијског инструмента, не узимајући у обзир будуће кредитне губитке.

Израчун ефективне каматне стопе укључује све трансакционе трошкове, накнаде и провизије које су уговорне стране платиле или примиле, а које су саставни дио ефективне каматне стопе. Трансакциони трошкови укључују све инкременталне трошкове који се могу директно приписати набавци или издавању финансијске имовине или обавезе.

Приходи и расходи од камата приказани у извјештају о добити или губитку обухватају камате, израчунате методом ефективне каматне стопе, на финансијску имовину и финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку.

3.2. Приходи и расходи од провизија и накнада

Приходи и расходи од провизија и накнада који су саставни дио ефективне каматне стопе на финансијску имовину или обавезу се укључују у мјерење ефективне каматне стопе.

Остали приходи и расходи од провизија и накнада се углавном састоје од накнада примљених и плаћених на домаће и иностране платне трансакције и признају се у извјештају о добити или губитку, по извршењу одређене услуге.

3.3 Трансакције у страним валутама

Трансакције исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту по курсу важећем на датум трансакције. Монетарна имовина и обавезе исказане у страним валутама прерачунавају се у функционалну валуту на датум извјештавања, по курсу важећем на тај датум. Немонетарна имовина и обавезе у страним валутама мјерене по историјском трошку изражене су по курсу важећем на датум трансакције и не прерачунавају се поново на датум извјештавања.

Курсне разлике произашле из поновног прерачунавања трансакција, те имовина и обавезе деноминане у страним валутама, признају се у извјештају о добити или губитку.

Средњи курс:	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
	КМ	КМ
USD	1,63081	1,85545
SDR	2,322489	2,494348

3.4. Приход од дивиденде

Приход од дивиденде на власничке хартије од вриједности признаје се у извјештају о добити или губитку када се успостави право Банке да прима уплате.

3.5. Финансијски инструменти

Финансијска имовина и финансијске обавезе се признају када Банка постане једна од уговорних страна на коју се примјењују уговорни услови финансијског инструмента.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина и финансијске обавезе се почетно мјере по фер вриједности. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем или издавањем финансијске имовине или финансијских обавеза, осим за имовину и обавезе који се класификују по фер вриједности кроз добит или губитак, се додају или одузимају из фер вриједности финансијске имовине или финансијских обавеза по потреби приликом почетног признавања. Трансакциони трошкови директно повезани са стицањем финансијске имовине или финансијских обавеза по фер вриједности кроз добит или губитак се признају директно у добит или губитак.

Метод ефективне каматне стопе

Метод ефективне каматне стопе је метод израчунавања амортизованог трошка финансијске имовине или финансијске обавезе (или групе финансијске имовине или финансијских обавеза) и распоређивања прихода и расхода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је стопа која тачно дисконтује процијењена будућа новчана плаћања или примитке (укључујући све накнаде и ставке плаћене или примљене између уговорних страна које чине саставни дио ефективне каматне стопе, трансакционе трошкове и остале премије и дисконте) кроз очекивани вијек трајања финансијског инструмента или, гдје је то могуће, краћег периода, до нето књиговодствене вриједности финансијске имовине или финансијске обавезе.

3.5.1. Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје и престаје признавати на датум трансакције који представља датум када је куповина или продаја финансијског инструмента извршена Банци односно од стране Банке и почетно се мјери по фер вриједности укључујући трансакционе трошкове, осим за оне финансијске инструменте који су класификовани по фер вриједности кроз добит или губитак који се почетно мјере по фер вриједности.

Финансијска имовина је класификована у сљедеће категорије: „по фер вриједности кроз добит или губитак“, „расположива за продају“, „која се држи до доспијећа“ и „кредити и потраживања“.

Класификација финансијске имовине зависи од природе и сврхе финансијске имовине и одређена је у тренутку почетног признавања. На датуме 31. децембра 2017. и 2016. године Банка не посједује финансијску имовину по фер вриједности кроз добит или губитак.

Кредити и потраживања

Потраживања (која укључују и депозите код иностраних банака) која имају фиксна или одредива плаћања и не котирају на активном тржишту су класификована као кредити и потраживања.

Кредити и потраживања се почетно признају по фер вриједности укључујући и трансакционе трошкове.

Након почетног признавања, кредити и потраживања се мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, умањено за било која умањења вриједности. Приходи од камата се признају користећи ефективну каматну стопу.

Улагања која се држе до доспијећа

Дужничке хартије од вриједности влада са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним датумима доспијећа које Банка има чврсту намјеру и способност држати до доспијећа се класификују као улагања која се држе до доспијећа. Улагања која се држе до доспијећа се исказују по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе умањено за било која умањења вриједности, а приход се признаје на бази ефективног приноса.

Финансијска имовина расположива за продају

Власничке и дужничке хартије од вриједности у посједу Банке су класификоване као расположиве за продају и исказане су по фер вриједности. Фер вриједност се утврђује на начин описан у Напомени 29. Некотирани власнички инструменти чија се фер вриједност не може поуздано утврдити, мјере се по трошку, умањено за умањења. Добити и губити који произлазе из промјена у фер вриједности власничких и дужничких хартија од вриједности се признају у осталој свеобухватној добити у оквиру рачуна резерве фер вриједности, са изузетком губитака од умањења вриједности, камате израчунате примјеном метода ефективне каматне стопе и добитака и губитака по основу курсних разлика на финансијску имовину који се признају директно у добит или губитак. Приликом уступања или утврђивања умањења вриједности улагања, сав кумулативни добитак или губитак претходно признат на рачуну резерве фер вриједности у осталој свеобухватној добити се укључује у добит или губитак за тај период.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

3.5.1. Финансијска имовина (наставак)

Дивиденда на власничке хартије од вриједности расположиве за продају признаје се у добит или губитак када се успостави право Банке да прима уплате.

Фер вриједност финансијске имовине расположиве за продају која је деноминована у страниој валути исказује се у тој страниој валути и прерачунава по средњем курсу на датум извјештавања. Промјене у фер вриједности по основу курсних разлика произашлих из промјене у амортизованом трошку имовине се признају у добит или губитак, а остале промјене се признају у капиталу.

Умањење вриједности финансијске имовине

На сваки датум извјештавања процјењује се постоје ли показатељи за умањење вриједности финансијске имовине. Финансијска имовина је умањена када постоји објективни доказ, као посљедица једног или више догађаја насталих након почетног признавања финансијске имовине, о томе да су процијењени будући новчани токови улагања измијењени.

Објективни доказ умањења вриједности може укључивати:

- значајне финансијске потешкоће друге стране; или
- неплаћање или кашњење у исплати уговорене камате или главнице; или
- назнаке да ће дужник или издавалац ући у поступак ликвидације или стечаја.

Појединачно значајна имовина се тестира на умањење вриједности одвојено. Преостала финансијска имовина се процјењује групно. Појединачно значајна имовина за коју нема објективног доказа о умањењу вриједности се затим укључује у групно процјењивање имовине за умањење вриједности. За потребе групног вредновања умањења вриједности, финансијска имовина се групише на основу сличних обиљежја кредитног ризика.

За финансијску имовину која се води по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и њене садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова дисконтованој по првобитној ефективној каматној стопи те имовине.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине умањује се за износ умањења путем рачуна исправке вриједности. Када се потраживање сматра ненаплативим, оно се отписује у корист рачуна исправке вриједности. Накнадне наплате раније отписаних износа терете рачун исправке вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности рачуна исправке вриједности признају се у добит или губитак.

Уколико у наредном периоду, с изузетком власничких хартија од вриједности расположивих за продају, износ губитка од умањења за дужничке хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају се смањи и смањење се може повезати са догађајем насталим након што је губитак од умањења вриједности признат, претходно признати губитак од умањења вриједности се укида кроз добит или губитак у мјери у којој књиговодствена вриједност улагања на датум укидања умањења вриједности не прелази износ амортизованог трошка који би био да умањења вриједности није било.

У случају власничких хартија од вриједности расположивих за продају, свако повећање фер вриједности настало након признавања губитака од умањења се признаје у осталој свеобухватној добити.

Престанак признавања финансијске имовине

Банка престаје признавати финансијску имовину само онда када уговорна права на новчане примитке од имовине истекну или када Банка пренесе финансијску имовину и суштински све ризике и користи од власништва имовине на други субјект.

3.5.2. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се класификују било као финансијске обавезе "по фер вриједности кроз добит или губитак" било као "остале финансијске обавезе". На датуме 31. децембра 2017. и 2016. године Банка нема финансијских обавеза у категорији "по фер вриједности кроз добит или губитак".

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.5. Финансијски инструменти (наставак)

3.5.2. Финансијске обавезе (наставак)

Остале финансијске обавезе

Остале финансијске обавезе, укључујући готов новац у оптицају, депозите од домаћих банака и депозите од Владе и осталих депонената, почетно се мјере по фер вриједности, умањени за трансакционе трошкове.

Остале финансијске обавезе се накнадно мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе, а расходи од камате се признају на бази ефективног приноса.

Престанак признавања финансијских обавеза

Банка престаје признавати финансијске обавезе када, и само када, су обавезе Банке измирене, отказане или су истекле.

3.6. Монетарно злато

Злато се иницијално признаје по трошку стицања, који представља фер вриједност плаћених накнада укључујући трошкове стицања везаних за инвестицију. Након иницијалног признавања, злато се накнадно мјери по фер вриједности. Добици и губици који произлазе из промјена у фер вриједности, а односе се на промјене у цијени злата те курсне разлике због прерачунавања америчког долара у конвертибилну марку, признају се у резерви фер вриједности у оквиру остале свеобухватне добити док се злато не прода, када се признају као реализовани добити или губици у извјештају о добити или губитку.

Фер вриједност монетарног злата исказана је у америчким доларима (USD), примјењујући средњи курс на датуме извјештавања објављен од стране Банке, а мјери се према посљедњој понуђеној цијени једне унце злата (Oz) преузетој са Reutersa на датум извјештавања.

Добици и губици по основу курсних разлика од прерачунавања цијене злата из америчког долара у конвертибилну марку признају се као дио усклађивања фер вриједности у резерви фер вриједности у осталој свеобухватној добити.

3.7. Новац и новчани еквиваленти

Новац и новчани еквиваленти за потребе извјештавања о новчаним токовима састоје се од следећих категорија: жиро рачуни, страна валута у готовини, девизни депозити по виђењу, депозити са роком доспијења до три мјесеца или краће од датума стицања и специјална права вучења у Међународном монетарном фонду.

3.8. Некретнине, опрема и нематеријална имовина

Некретнине, опрема и нематеријална имовина је имовина набављена из властитих средстава Банке и новчаних и неновчаних донација.

Некретнине, опрема и нематеријална имовина исказују се по историјском трошку умањеном за акумулисану депрецијацију/амортизацију и акумулисане губитке од умањења вриједности. Трошак укључује куповну цијену и све трошкове који су директно повезани са довођењем имовине у радно стање за намјеравану употребу. Одржавање и поправке, замјене те побољшања мањег значаја признају се као расход кад су настали. Значајна побољшања и замјене се капитализирају.

Имовина у припреми исказана је по трошку набавке укључујући трошкове фактурисане од трећих лица. Након завршетка, сви акумулирани трошкови имовине пребацују се на одговарајућу категорију некретнина, опреме и нематеријалне имовине, на које се накнадно примјењују одговарајуће стопе амортизације.

Депрецијација и амортизација се обрачунавају на сву имовину осим за земљиште и имовину у припреми према линеарном методу по прописаној стопи која је утврђена за постепено отписивање трошка набавке имовине кроз њен процијењени корисни вијек трајања. Процијењене стопе депрецијације и амортизације за 2016. и 2017. годину су дате како слиједи:

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.8. Некретнине, опрема и нематеријална имовина (наставак)

Софтвер	20,0%
Друга нематеријална имовина	20,0%
Зграде	1,3% до 4,0%
Опрема	11,0% до 20,0%
Намјештај	10,0% до 12,5%
Возила	15,5%

Добици и губици од отуђења некретнина и опреме признају се у извјештају о добити или губитку.

Корисни вијек трајања некретнина, опреме и нематеријалне имовине се преиспитује и прилагођава на годишњем нивоу минимално, ако је потребно и примјењује се проспективно.

3.9. Умањење вриједности нефинансијске имовине

Књиговодствена вриједност нефинансијске имовине Банке се прегледа на сваки датум извјештавања у сврху оцјењивања постоје ли знаке умањења вриједности. Уколико постоје, процјењује се надокнадива вриједност имовине. Губитак од умањења вриједности се признаје увијек када књиговодствена вриједност имовине или јединица које стварају новац прелази њену надокнадиву вриједност. Губици од умањења вриједности признају се у извјештају о добити или губитку.

Надокнадива вриједност остале имовине је већа вриједност при упоређивању њене употребне вриједности у односу на фер вриједност, умањена за трошкове продаје. У процјењивању употребне вриједности, очекивани будући новчани токови се дисконтују на садашњу вриједност користећи дисконтну стопу прије опорезивања која одражава тренутна тржишна очекивања временске вриједности новца и ризике специфичне за ту имовину. За имовину која не генерише независне новчане приливе, надокнадиви износ се одређује за јединицу која ствара новац којој имовина припада.

Губитак од умањења се укида уколико је дошло до промјена у процјенама коришћеним у одређивању надокнадивог износа. Губитак од умањења се укида само у мјери у којој књиговодствена вриједност имовине не прелази књиговодствену вриједност која би се могла одредити, без амортизације, да није било претходно признатог губитка од умањења вриједности те имовине.

3.10. Резервисања за обавезе и трошкове

Резервисања се признају кад Банка, као посљедицу прошлог догађаја, има садашњу законску или изведену обавезу за коју је вјероватно да ће бити потребан одлив ресурса који садрже економске користи ради подмирења обавезе и износ обавезе се може поуздано процијенити. Резервисања се утврђују дисконтовањем очекиваних будућих новчаних токова користећи стопу која одражава тренутну тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за ту обавезу.

Резервисања за обавезе и трошкове одржавају се на нивоу који Управа Банке сматра довољним за покривање насталих губитака. Управа одређује адекватност резервисања на основу увида у поједине ставке, текуће економске услове, карактеристике ризика одређених категорија трансакција као и остале релевантне факторе.

Резервисања се укидају само за оне трошкове за које је резервисање изворно признато. Ако одлив економских користи за подмирење обавеза више није вјероватан, резервисање се укида.

3.11. Донације

Донације за имовину, а које обухватају и неновчане донације, почетно се признају као одгођени приход по фер вриједности који се признаје као приход од донације на системској основи током периода корисног вијека те имовине. Донације које Банка добије као компензацију за трошкове признају се системски у извјештају о добити или губитку као приход од донације у истом периоду у којем су признати и трошкови.

3.12. Порези

Према члану 69. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка, њена актива, имовина и приход, као и њена пословања и трансакције, ослобођени су свих пореза и царина.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.13. Готов новац у оптицају

Банка управља издавањем и повлачењем домаћих новчаница и кованица. Припадајућа пасива за издати готов новац у оптицају је евидентирана у извјештају о финансијском положају.

Приликом повлачења готовог новца из оптицаја, исти се признаје као обавеза у оквиру готовог новца у оптицају до формалног рока повлачења из оптицаја. Износи који нису повучени након формалног рока за повлачење из оптицаја признају се као приход.

Трошкови који се односе на производњу и дизајн новчаница и кованица почетно су признати као одгођени трошкови који се накнадно амортизирају кроз остале оперативне трошкове. Од фебруара 2017. године, Банка је повећала период разграничења ових трошкова са три на пет година.

3.14. Управљање средствима за и у име трећих лица

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и њених конститутивних ентитета, те иностраних влада и финансијских организација, као и рачуне у страним валутама државних институција и агенција те комерцијалних банака за које Банка дјелује као агент.

3.15. Примања запослених

Краткорочна примања запослених

У складу са домаћим прописима, а у име својих запосленика, Банка уплаћује порез на доходак и доприносе за пензијско, инвалидско, здравствено осигурање и осигурање од незапослености, на и из плате, који се обрачунавају по законским стопама током године од износа бруто плате. Банка плаћа ове порезе и доприносе у корист институција Федерације Босне и Херцеговине (на федералном и кантоналном нивоу), Републике Српске и Брчко дистрикта.

Осим тога, накнаде за топли оброк, превоз и регрес исплаћују се у складу са домаћим законским захтјевима. Ови трошкови се признају у извјештају о добити или губитку у периоду у којем су настали.

Дугорочна примања запослених

Према домаћим законским прописима, приликом одласка у пензију запосленици Банке имају право на отпремнину, а по испуњењу законских услова као што су старост или године проведене у радном односу, која се у складу са интерним актима Банке додјељује у висини од шест редовних мјесечних плата запосленика исплаћених у задњих шест мјесеци.

Такве исплате се третирају као остала дугорочна примања запослених која годишње обрачунава овлашћени актуар користећи метод пројектоване кредитне јединице. Дисконтна стопа која се користи за обрачун обавезе креће се у распону каматних стопа домаћих корпоративних обвезница и владиних обвезница које постоје на тржишту.

3.16. Финансијски аранжман БиХ са Међународним монетарним фондом

На основу финансијских аранжмана сачињених крајем 2002. године између Босне и Херцеговине и Међународног монетарног фонда ("ММФ"), извјештај о финансијском положају Банке садржи сљедеће ставке које се односе на чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у: држање специјалних права вучења ("SDR"), обрачуната камата на држање SDR, рачун бр. 1 и рачун бр. 2 ММФ-а.

Остале активне и пасивне ставке које се односе на ММФ, а које припадају или које су одговорност Босне и Херцеговине, евидентирани су на посебном повјерљачком фонду у оквиру ванбилансне евиденције (видјети Напомену 30).

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене

Код примјене рачуноводствених политика Банке, како је описано у Напомени 3, Управа је дужна да врши процјене, оцјене и претпоставке о књиговодственим износима имовине и обавеза који се не могу извести из осталих извора. Процјене и повезане претпоставке се темеље на ранијем искуству и осталим факторима који се сматрају релевантним. Стварни резултати могу се разликовати од ових процјена.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ (НАСТАВАК)

3.17. Значајне рачуноводствене претпоставке и основа неизвјесности процјене (наставак)

Процјене и претпоставке се прегледавају на текућој основи. Измјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или у периоду измјене и будућим периодима уколико утиче на текући и будуће периоде.

Кључне претпоставке и процјене везане за материјално значајне позиције извјештаја о финансијском положају су приказане у наставку.

Фер вриједност имовине

Пословна политика Банке је да објави информације о фер вриједности имовине или обавеза за које постоје званичне тржишне информације или се вриједност може израчунати на основу алтернативних техника вредновања и када се фер вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извјештајима одражавају највјеродостојнију и најкориснију процјену фер вриједности за потребе финансијског извјештавања у складу са МСФИ.

Депрецијација и амортизација и примјењене стопе депрецијације и амортизације

Обрачун депрецијације и амортизације и стопе депрецијације и амортизације су засновани на процијењеном економском корисном вијеку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалне имовине. Једном годишње Банка процијењује економски корисни вијек трајања на основу тренутних предвиђања.

4. ПРИХОД И РАСХОД ОД КАМАТА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Приход од камата остварен по основу:		
- финансијске имовине расположиве за продају (Напомена 12)	16.358	17.194
- улагања која се држе до доспијећа (Напомена 14)	12.621	11.532
- депозита код иностраних банака	18	11
- остало	11	3
	29.008	28.740
Ефекти негативних каматних стопа од каматносно финансијске имовине по основу:		
- орочених депозита код иностраних банака	(8.887)	(6.138)
- депозита по виђењу код иностраних банака	(2.583)	(2.427)
	(11.470)	(8.565)
Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака	4.425	2.169
Нето приход од камата	21.963	22.344

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви у обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и вишка изнад обавезних резерви.

У периоду 01/01/2016.-30/06/2016. године основицу за обрачун обавезних резерви комерцијалних банака чинили су депозити и позајмљена средства, осим средстава позајмљених од нерезидената и средстава која ентитетске владе пласирају у развојне пројекте.

Стопе депозита и позајмљених средстава који су чинили основицу за обрачун обавезних резерви у периоду 01/01/2016.-30/06/2016. године износиле су како слиједи:

Краткорочни депозити и позајмљена средства	(у %) 10,00
Дугорочни депозити и позајмљена средства	7,00

4. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД КАМАТА (НАСТАВАК)

У периоду 01/01/2016.-30/06/2016. године на наведене ставке није се обрачунавала камата уколико Банка није инвестирала средства у депозите до мјесец дана услед изостанка могућности да на тржишту оствари позитивну каматну стопу на овај вид улагања или уколико је из било којег разлога Банка остварила просјечну негативну каматну стопу на депозите инвестиране до мјесец дана.

Од 1. маја 2015. године на износ обавезних резерви обрачунавала се накнада која се добије као просјек EONIA-е (једнодневна међубанкарска каматна стопа у еврозони) који је у истом периоду забиљежен на тржишту умањен за 10 базних поена или минимум нула, у случају да просјек EONIA-е умањен за 10 базних поена има негативну вриједност, а на вишак изнад обавезних резерви обрачунавала се нулта стопа накнаде.

У периоду 01/07/2016.-31/12/2017. године основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој се валути средства изразе. Такођер, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

На износ средстава обавезне резерве Банка не обрачунава накнаду док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада која је једнака 50% стопе коју примјењује Европска централна банка на депозите комерцијалних банака.

Ефекти негативних каматних стопа од каматносноне финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на орочена средства и средства на текућим рачунима, а које се у складу с актуелним тржишним условима нису могле избјећи.

Ефекти негативних пасивних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве, а која је у периоду 01/07/2016.-31/12/2017. године износила 0,20%.

5. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ПРОВИЗИЈА И НАКНАДА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Приход од провизија и накнада:		
- од домаћих комерцијалних банака	14.720	9.592
- од услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	1.114	480
	15.834	10.072
Расход од провизија и накнада:		
- трансакције са банкама у иностранству	(562)	(533)
	(562)	(533)
Нето приход од провизија и накнада	15.272	9.539

Почетком 2017. године Банка је повећала тарифе накнада за услуге које пружа комерцијалним банкама и другим небанкарским комитентима.

6. НЕТО (ГУБИЦИ) / ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од курсних разлика	577	1.078
Трошкови од курсних разлика	(1.137)	(1.018)
Нето (губици) / добици	(560)	60

7. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Приход од дивиденде (Напомена 17)	763	562
Приход од донација	132	218
Остали приходи	665	791
УКУПНО	1.560	1.571

8. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Плате	10.280	10.543
Порези и доприноси	5.846	6.013
Остала примања запосленика	2.667	2.304
Трошкови резервисања (Напомена 21)	226	69
УКУПНО	19.019	18.929

Трошкови запослених укључују 3.540 хиљада КМ (2016.: 3.541 хиљаду КМ) обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање Босне и Херцеговине. Доприноси се рачунају као постотак бруто плате. На дан 31. децембра 2017. године Банка је имала 367 запослених радника (2016.: 361 запосленог радника).

9. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	За годину која је завршила 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови одржавања	2.494	2.587
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	1.429	599
Остали административни и оперативни трошкови	3.660	3.607
УКУПНО	7.583	6.793

Током 2017. године, Банка је установила да су потребе за готовим новцем пројектоване на период од пет година и сукцесивно се пуштају у оптицај стога је, од фебруара 2017. године Банка промијенила број година по којима разграничава трошкове производње и дизајна новчаница и кованица са три на пет година. Као резултат ревидиране процјене, трошкови производње и дизајна новчаница и кованица за извјештајни период су били мањи за 793 хиљаде КМ него што би били да је Банка примјенила трогодишњи период за амортизацију.

Да је Банка примјенила трогодишњи период за амортизацију, трошкови производње и дизајна новчаница и кованица би били већи за 2.329 хиљада КМ у укупном износу за наредне двије године.

10. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	236.330	194.768
- CHF	36	40
- USD	19	21
- GBP	17	17
УКУПНО	236.402	194.846

11. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Орочени депозити:		
- EUR	2.027.067	2.265.332
	2.027.067	2.265.332
Депозити по виђењу:		
- EUR	666.153	699.285
- USD	2.921	4.286
- Остале валуте	2.509	1.494
	671.583	705.065
УКУПНО	2.698.650	2.970.397

Орочени депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој уговореној рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
До мјесец дана	993.768	742.008
Од једног до два мјесеца	136.200	644.529
Од два до три мјесеца	449.303	683.351
Од три до четири мјесеца	117.154	-
Од четири до дванаест мјесеци	330.642	195.444
УКУПНО	2.027.067	2.265.332

Током 2017. године негативне каматне стопе на депозите по виђењу су се кретале у распону од 0,74% до 0,30% годишње (2016.: негативне каматне стопе од 0,68% до 0,20% годишње), каматне стопе на орочене депозите су се кретале у распону од 0,65% до 0,36% годишње (2016.: од 0,54% до 0,34% годишње).

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.580 хиљада КМ на дан 31. децембра 2017. године (2016.: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.679 хиљада КМ).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите је износила 0,43% (2016.: негативни ефективни принос 0,39%).

11. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА (НАСТАВАК)

Анализа депозита код иностраних банака према врсти банке у коју су инвестирани, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Комерцијалне банке	1.430.350	1.114.751
Централне банке	1.268.300	1.855.646
УКУПНО	2.698.650	2.970.397

Географска анализа депозита код иностраних банака може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
<i>Луксембург</i>		
Орочени депозити	837.201	624.880
Депозити по виђењу	156.307	293.192
	993.508	918.072
<i>Француска</i>		
Орочени депозити	469.182	-
Депозити по виђењу	78.137	78.073
	547.319	78.073
<i>Швајцарска</i>		
Орочени депозити	525.373	586.048
Депозити по виђењу	1.538	4.180
	526.911	590.228
<i>Њемачка</i>		
Орочени депозити	-	664.357
Депозити по виђењу	434.215	329.620
	434.215	993.977
<i>Холандија</i>		
Орочени депозити	97.662	390.047
Депозити по виђењу	-	-
	97.662	390.047
<i>Велика Британија</i>		
Орочени депозити	97.649	-
Депозити по виђењу	-	-
	97.649	-
<i>САД</i>		
Орочени депозити	-	-
Депозити по виђењу	1.386	-
	1.386	-
Укупно орочени депозити	2.027.067	2.265.332
Укупно депозити по виђењу	671.583	705.065
УКУПНО	2.698.650	2.970.397

12. ФИНАНСИЈСКА ИМОВИНА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ

Финансијска имовина расположива за продају представља квалитетне дужничке хартије од вриједности са високим степеном утрживости и ликвидности, кредитног рејтинга од AAA до BBB (Fitch). Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних дужничких хартија од вриједности са фиксном каматном стопом, које издају владе страних држава. Финансијска имовина расположива за продају деноминована је у EUR.

Структура финансијске имовине расположиве за продају је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Дужничке хартије од вриједности	6.143.154	4.986.018
Обрачуната камата	58.917	39.811
УКУПНО	6.202.071	5.025.829

Просјечна стопа ефективног приноса на финансијску имовину расположиву за продају износила је 0,35% (2016.:0,48%).

Географска анализа финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2017.		31. децембар 2016.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
<i>Француска</i>	1.654.622	26,67	1.136.535	22,61
<i>Белгија</i>	976.652	15,75	1.011.011	20,12
<i>Њемачка</i>	732.285	11,81	541.175	10,77
<i>Шпанија</i>	728.413	11,74	900.412	17,92
<i>Аустрија</i>	644.753	10,40	438.424	8,72
<i>Холандија</i>	565.017	9,11	177.704	3,54
<i>Италија</i>	552.722	8,91	585.423	11,64
<i>Финска</i>	341.643	5,51	229.082	4,56
<i>Словачка</i>	5.964	0,10	6.063	0,12
УКУПНО	6.202.071	100,00	5.025.829	100,00

Анализа промјена фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2017.	2016.
Почетно стање на дан 1. јануара	5.025.829	6.145.872
Куповине током године	3.887.900	4.342.772
Продаје током године	(470.089)	(330.016)
Приход од камата признат током године (Напомена 4)	16.358	17.194
Наплаћена главница и камата	(2.242.037)	(5.203.667)
Усклађивање фер вриједности	(15.890)	53.674
Закључно стање на дан 31. децембра	6.202.071	5.025.829

Нето реализовани добици од продаје финансијске имовине расположиве за продају износили су 2.587 хиљада КМ у 2017. години (2016.: 8.383 хиљаде КМ).

13. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Банка држи монетарно злато на рачуну у банци у Швајцарској, а физички је лоцирано у трезору Банке Енглеске. Вриједност монетарног злата на дан 31. децембра 2017. године износи 203.908 хиљада КМ, што представља 96.000 унци злата по вриједности од 2.124 КМ по унци (2016.: 205.102 хиљаде КМ, што је представљало 96.000 унци злата по вриједности од 2.136 КМ по унци).

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2017.	2016.
Почетно стање на дан 1. јануара	205.102	182.315
Куповине током године	-	-
<i>Резерве фер вриједности - монетарно злато</i>		
- Промјене у цијени злата	25.387	14.307
- (Губици) / добици од курсних разлика по основу конверзије USD / КМ	(26.581)	8.480
Закључно стање на дан 31. децембра	203.908	205.102

14. УЛАГАЊА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПИЈЕЋА

Сва улагања која се држе до доспијећа имају кредитни рејтинг од AAA до BBB (Fitch) и деноминована су у EUR.

Структура улагања која се држе до доспијећа је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Дужничке хартије од вриједности	1.206.306	1.124.596
Обрачуната камата	7.756	7.732
УКУПНО	1.214.062	1.132.328

Просјечна стопа ефективног приноса на улагања која се држе до доспијећа износила је 1,04% (2016.:1,01%).

Географска анализа улагања која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

	31. децембар 2017.		31. децембар 2016.	
	у хиљадама КМ	%	у хиљадама КМ	%
<i>Француска</i>	411.431	33,90	321.083	28,36
<i>Италија</i>	216.636	17,84	221.688	19,57
<i>Белгија</i>	203.629	16,77	204.721	18,08
<i>Финска</i>	180.686	14,88	181.263	16,01
<i>Аустрија</i>	161.278	13,28	162.106	14,32
<i>Холандија</i>	40.402	3,33	41.467	3,66
УКУПНО	1.214.062	100,00	1.132.328	100,00

Анализа промјена у улагањима која се држе до доспијећа може се извршити на сљедећи начин:

У хиљадама КМ

	2017.	2016.
Почетно стање на дан 1. јануара	1.132.328	1.142.191
Куповине током године	90.720	-
Приход од камата признат током године (Напомена 4)	12.621	11.532
Наплаћена главница и камата	(21.607)	(21.395)
Закључно стање на дан 31. децембра	1.214.062	1.132.328

15. ОСТАЛА АКТИВА

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Активна временска разграничења	7.931	1.306
Потраживања од домаћих банака	1.690	1.036
Нумизматичке збирке	764	885
Остала разна актива	236	378
Жиро рачуни	598	376
Кредити запосленим	436	640
Аванси	1	5
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за: Исправка вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
УКУПНО	11.656	4.626

На дан 31. децембра 2017. године активна временска разграничења укључују трошкове у износу од 7.564 хиљаде КМ насталих по основу производње новчаница и кованица (31. децембар 2016.: 141 хиљаду КМ насталих по основу производње кованица). Како је објашњено у Напомени 3.13., почевши од фебруара 2017. године, ови трошкови се почетно разграничавају и накнадно амортизују кроз период од пет година (2016: три године).

16. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

У хиљадама КМ

	Земљиште и зграде	Опрема и намјештај	Возила	Остало	Имовина у припреми	Некретнине и опрема укупно	Софтвери и остала нематеријална имовина	Нематеријална имовина у припреми	Нематеријална имовина укупно	УКУПНО
Набавна вриједност										
На дан 1. јануара 2016.	42.992	23.816	1.827	945	114	69.694	14.219	-	14.219	83.913
Набавке	-	800	-	9	1.763	2.572	147	45	192	2.764
Отписи	-	(2.040)	-	(34)	-	(2.074)	(103)	-	(103)	(2.177)
Трансфери	-	48	-	-	(48)	-	-	-	-	-
На дан 31. децембра 2016.	42.992	22.624	1.827	920	1.829	70.192	14.263	45	14.308	84.500
Набавке	162	1.257	425	45	661	2.550	313	237	550	3.100
Отписи	-	(396)	(327)	(9)	-	(732)	(121)	-	(121)	(853)
Трансфери	1.214	553	-	41	(1.808)	-	46	(46)	-	-
На дан 31. децембра 2017.	44.368	24.038	1.925	997	682	72.010	14.501	236	14.737	86.747
Акумулирана амортизација										
На дан 1. јануара 2016.	3.616	19.830	1.681	648	-	25.775	13.310	-	13.310	39.085
Трошак амортизације	506	1.189	57	54	-	1.806	307	-	307	2.113
Отписи	-	(2.037)	-	(33)	-	(2.070)	(103)	-	(103)	(2.173)
На дан 31. децембра 2016.	4.122	18.982	1.738	669	-	25.511	13.514	-	13.514	39.025
Трошак амортизације	518	1.111	80	54	-	1.763	272	-	272	2.035
Отписи	-	(393)	(327)	(9)	-	(729)	(121)	-	(121)	(850)
На дан 31. децембра 2017.	4.640	19.700	1.491	714	-	26.545	13.665	-	13.665	40.210
Нето књиговодствена вриједност										
На дан 1. јануара 2017.	38.870	3.642	89	251	1.829	44.681	749	45	794	45.475
На дан 31. децембра 2017.	39.728	4.338	434	283	682	45.465	836	236	1.072	46.537

На датуме 31. децембра 2017. и 2016. године Банка није имала никаквих терећења по основу својих некретнина, опреме и нематеријалне имовине.

17. ОСТАЛА УЛАГАЊА

Структура осталих улагања је сљедећа:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
<i>Власничке хартије од вриједности</i>		
Акције Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (Напомена 23)	27.803	27.803
Акције SWIFT-а	10	10
УКУПНО	27.813	27.813

Власничке хартије од вриједности се састоје од обичних акција Банке за међународна поравнања (у даљем тексту: BIS) по номиналној вриједности од 5.000 SDR по акцији (плаћених у износу од 25% њихове номиналне вриједности). Акције BIS-а и SWIFT-а представљају некотиране власничке инструменте чија се фер вриједност не може поуздано одредити и стога се евидентирају по трошку стицања.

Акције SWIFT-а се састоје од двије обичне акције и њихова укупна вриједност је 10 хиљада КМ.

Током године Банка је примила дивиденде од BIS-а у износу од 763 хиљаде КМ (2016.: 562 хиљада КМ) (Напомена 7).

18. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају се може анализирати на сљедећи начин:

У хиљадама КМ	2017.	2016.
Готов новац стављен у оптицај – почетно стање 1. јануара	4.066.804	3.499.468
Повећање готовог новца у оптицају током године	252.556	567.336
Готов новац стављен у оптицај – укупно стање 31. децембра	4.319.360	4.066.804

Од валуте стављене у оптицај у укупном износу од 4.319.360 хиљада КМ са 31. децембром 2017. године, 605 хиљада КМ стављено је у оптицај изван Босне и Херцеговине (2016.: 605 хиљада КМ од 4.066.804 хиљаде КМ).

	Номинална вриједност	31. децембар 2017.		31. децембар 2016.	
		Ком.	Вриједност у хиљадама КМ	Ком.	Вриједност у хиљадама КМ
Кованице	0,05	64.264.227	3.213	58.005.994	2.900
Кованице	0,10	96.699.045	9.670	90.219.478	9.022
Кованице	0,20	70.032.596	14.007	65.465.345	13.093
Кованице	0,50	33.609.811	16.805	31.728.243	15.864
Кованице	1	47.884.620	47.885	44.751.826	44.752
Кованице	2	13.585.230	27.170	12.654.299	25.309
Кованице	5	10.020.723	50.104	9.212.158	46.061
Новчанице	10	11.150.353	111.504	10.635.610	106.356
Новчанице	20	8.718.265	174.365	8.483.902	169.678
Новчанице	50	18.379.804	918.990	18.230.190	911.510
Новчанице	100	21.225.491	2.122.549	19.475.164	1.947.515
Новчанице	200	4.115.492	823.098	3.873.719	774.744
УКУПНО		399.685.657	4.319.360	372.735.928	4.066.804

19. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у следећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Депозити домаћих комерцијалних банака	5.032.593	4.268.467
Рачуни резерви организационих дијелова Банке	436	640
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	36	36
УКУПНО	5.033.065	4.269.143

Депозити домаћих комерцијалних банака служе за испуњавање обавеза према обавезним резервама, за поравнање платних задужења и за трансакције између комерцијалних банака и Банке. На дан 31. децембра 2017. године укупан износ од 5.032.593 хиљаде КМ представља депозите 24 банке (2016.: износ од 4.268.467 хиљада КМ представљао је депозите 24 банке).

Камата на депозите домаћих комерцијалних банака је обрачуната у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине) и није обрачунавана у периоду 01/01/2016-30/06/2016, а у периоду 01/07/2016-31/12/2017 обрачунавана је на износ вишка изнад обавезне резерве. Промјене у политици обрачунавања каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака током извјештајних периода приказане су у Напомени 4.

Депозити банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 449 хиљада КМ на дан 31. децембра 2017. године (31. децембар 2016: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 376 хиљада КМ).

20. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих депонената приказана је у следећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Депозити за буџет институција БиХ	448.079	460.478
Депозити осталих влада и владиних институција	100.503	77.940
Депозити јавних институција	76.120	51.968
Депозитни рачун по трансакцијама Међународног монетарног фонда	6	6
УКУПНО	624.708	590.392

21. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ОБАВЕЗЕ И ТРОШКОВЕ

Резервисања за обавезе и трошкове се односе на резервисања за отпремнине запосленим и резервисања за потенцијалне обавезе по основу судских спорова.

Судски спорови

Банка се појављује као тужена страна у неколико судских процеса који произлазе из њеног пословања. Банка оспорава те тужбе и на основу правног савјета сматра да исти неће довести до других материјално значајних обавеза, осим за износ од 150 хиљада КМ који је већ резервисан у 2016. години.

Промјене у резервисањима за обавезе и трошкове приказане су у следећој табели:

У хиљадама КМ	2017.	2016.
Почетно стање на дан 1. јануара	1.611	1.452
Исплаћене отпремнине	(187)	(60)
Нето трошак у извјештају о добити или губитку (Напомена 8)	226	69
Резервисања за отпремнине запосленим	1.650	1.461
Резервисања за судске спорове	-	150
Стање на дан 31. децембра	1.650	1.611

22. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

Структура осталих обавеза дата је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Обавезе по основу расподеле добити у државни буџет (Напомена 24)	7.311	8.437
ММФ-ови рачуни број 1 и 2 (Напомена 30)	1.593	1.711
Добављачи	1.533	1.493
Укалкулисани трошкови и остала пасива	419	229
Одложени приход	300	416
Депозити Свјетске банке	56	447
Обавезе према запосленицима	-	943
УКУПНО	11.212	13.676

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

Структура капитала и резерви је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Почетни капитал	25.000	25.000
Генералне резерве (задржана добит)	542.766	537.892
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности	53.569	73.240
<i>Резерве фер вриједности - финансијска имовина расположива за продају</i>	93.120	111.597
<i>Резерве фер вриједности - монетарно злато</i>	(39.551)	(38.357)
УКУПНО	652.635	667.432

Почетни капитал

Почетни капитал представља номинални капитал који је према Закону о Централној банци Босне и Херцеговине уплаћен 12. јуна 1998. године.

Генералне резерве (задржана добит)

Генералне резерве (задржана добит) чини акумулисана недистрибуисана добит Банке од почетка њеног рада, 11. августа 1997. године.

Остале резерве

Остале резерве се односе на:

- резерве од донација у износу од 3.497 хиљада КМ, и односе се на новчане донације примљене од Савјета министара Босне и Херцеговине 12. јуна 1998. године. Статус ових резерви је регулисан Одлуком Управног одбора Банке уз одобрење Предсједништва Босне и Херцеговине. Право располагања резервама од донација је у надлежности Управног одбора Банке.
- средства примљена у складу са Споразумом о сукцесији бивше Југославије у износу од 27.803 хиљаде КМ и односе се на акције Банке код Банке за међународна поравнања (BIS) Базел (видјети Напомену 17).

Резерве фер вриједности

Резерве фер вриједности чине нереализовани добици или губици који настају као резултат обрачуна фер вриједности финансијске имовине расположиве за продају и монетарног злата.

24. РАСПОДЈЕЛА ДОБИТИ

Расподјела нето добити Банке врши се сагласно Закону о Централној банци Босне и Херцеговине.

Одредбама цитираног закона дефинисани су критеријуми распоdjеле чисте добити, по којима Банка усмјерава 60% текуће добити на рачун институције задужене за буџет Босне и Херцеговине, уколико задовољи критеријум да износ почетног капитала и генералних резерви (задржане добити) буде једнак 5,00% укупног износа монетарне пасиве.

Овај однос, прије распоdjеле добити у 2017. години износио је 5,64% (2016.: 6,24%). Сагласно одлуци Управног одбора, 60% нето добити за финансијску 2017. годину у износу од 7.311 хиљада КМ (2016.: 8.437 хиљада КМ) распоређено је државном буџету, а 40%, односно износ од 4.874 хиљаде КМ усмјерен је у генералне резерве (задржану добит) Банке (2016.: 5.625 хиљада КМ).

2017.

Прије распоdjеле добити

	(у хиљадама КМ)
Монетарна пасива (готов новац у оптицају и домаћи депозити)	9.977.133
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	562.892
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	5,64%

Распоdjела добити

	(у хиљадама КМ)
Нето добит прије распоdjеле	12.185
Распоdjела добити у државни буџет	7.311
Распоdjела добити у генералне резерве (задржану добит)	4.874

Након распоdjеле добити

	(у хиљадама КМ)
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	567.766
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	5,69%

2016.

Прије распоdjеле добити

	(у хиљадама КМ)
Монетарна пасива (готов новац у оптицају и домаћи депозити)	8.926.339
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	557.267
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,24%

Распоdjела добити

	(у хиљадама КМ)
Нето добит прије распоdjеле	14.062
Распоdjела добити у државни буџет	8.437
Распоdjела добити у генералне резерве (задржану добит)	5.625

Након распоdjеле добити

	(у хиљадама КМ)
Почетни капитал и генералне резерве (задржана добит)	562.892
Однос - почетни капитал и генералне резерве (задржана добит) / монетарна пасива	6,31%

25. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе Извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	1.151.332	2.069.888
Девизни депозити по виђењу	671.583	705.065
Страна валута у готовини	236.402	194.846
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	1.531	2.642
Жиро рачуни	436	640
УКУПНО	2.061.284	2.973.081

26. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Закон о Централној банци Босне и Херцеговине захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Страна актива	10.556.624	9.531.144
Пасива према нерезидентима	1.649	2.158
Нето девизне резерве (страна актива минус пасива према нерезидентима)	10.554.975	9.528.986
Монетарна пасива	9.977.133	8.926.339
Нето страна актива (нето девизне резерве минус монетарна пасива)	577.842	602.647

Монетарну пасиву Банке по Закону о Централној банци Босне и Херцеговине чине готов новац у оптицају и домаћи депозити банака и других резидената.

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара БиХ, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. Поред тога, Банка сматра да има директан однос повезане особе са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

27. **ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (НАСТАВАК)**

У хиљадама КМ

2017.	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	492.837	-	-
<i>Државне институције</i>				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	10.146	-	-
Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине	-	45.879	-	-
УКУПНО	-	548.862	-	-

У хиљадама КМ

2016.	Изложеност	Пасива	Приходи	Расходи
Држава	-	502.124	-	-
<i>Државне институције</i>				
Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине	-	22.839	-	-
Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине	-	23.288	-	-
УКУПНО	-	548.251	-	-

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у 2017. години износиле су 991 хиљаду КМ, од чега се 626 хиљада КМ односило на плате и остале накнаде, а 365 хиљада КМ на порезе и доприносе (у 2016. години укупан износ од 898 хиљада КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 562 хиљада КМ, а 336 хиљада КМ на порезе и доприносе).

28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Извјештај о финансијском положају Банке се углавном састоји од финансијских инструмената. Ови инструменти излажу Банку финансијским ризицима, укључујући кредитни ризик, тржишне ризике и ризик ликвидности.

28.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик настанка финансијског губитка за Банку уколико уговорна страна везано за финансијски инструмент не испуни своје уговорне обавезе и за Банку произлази из улагања у депозите у другим банкама и улагања у хартије од вриједности (девизне резерве). Управљање овом врстом ризика остварује се путем одабира уговорних страна високог кредитног рејтинга, додијељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција, ограничењем рока, контролисањем обима и динамике инвестирања. Кредитни рејтинзи се прате на дневној основи.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава носе уговорно власници средстава (видјети Напомену 30).

28.1.1. Концентрација кредитног ризика

Банка је изложена кредитном ризику кроз ставке финансијских извјештаја које задовољавају дефиницију њене финансијске имовине.

Максимална изложеност кредитном ризику преје колатерала или другог заложног средства

Сљедећа табела приказује максималну изложеност Банке кредитном ризику по типовима финансијске имовине:

У хиљадама КМ	Максимална изложеност	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Кљиговодствени износ		
Страна валута у готовини	236.402	194.846
Депозити код иностраних банака	2.698.650	2.970.397
Специјална права вучења у ММФ-у	1.531	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	6.202.071	5.025.829
Монетарно злато	203.908	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	1.214.062	1.132.328
Остала улагања	27.813	27.813
Остала финансијска имовина	2.746	2.217
УКУПНО	10.587.183	9.561.174

Банка не држи колатерале и остала заложна средства у циљу покривања кредитног ризика. На дан 31. децембра 2017. године Банка има потраживање у износу од 25 хиљада КМ које је доспјело (на дан 31. децембра 2016. године нема имовину која је доспијела или умањена).

Концентрација кредитног ризика

Укупни депозити код иностраних банака са стањем на дан 31. децембра 2017. године износе 2.698.650 хиљада КМ (2016.: 2.970.397 хиљада КМ). Највећи износ тих средстава инвестиран је у једну инострану банку са појединачном концентрацијом која прелази износ укупног капитала и резерви Банке (у 2016. години у двије иностране банке са појединачном концентрацијом која прелази износ укупног капитала и резерви Банке).

Појединачна концентрација кредитног ризика која прелази износ укупног капитала и резерви Банке:

Рејтинг	31. децембар 2017.			31. децембар 2016.	
	у хиљадама КМ	%		у хиљадама КМ	%
AAA	993.508	36,81	AAA	918.072	30,91
-	-	-	AAA	859.501	28,94

28. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.1. Кредитни ризик (наставак)

28.1.1. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Концентрација према кредитном рејтингу

Табела у прилогу представља анализу концентрације кредитног ризика за финансијску имовину Банке на дан 31. децембар 2017. године (у хиљадама КМ).

Кредитни рејтинг	Страна валута у готовини	Депозити код иностраних банака	Специјална права вучења код ММФ-а	Финансијска имовина расположива за продају	Монетарно злато	Улагања која се држе до доспијећа	Остала улагања	Остала финансијска имовина	УКУПНО
AAA	-	1.715.536	-	1.297.302	-	40.402	-	-	3.053.240
AA+	-	-	-	986.396	-	341.964	-	-	1.328.360
AA	-	78.137	-	1.654.622	-	411.431	-	-	2.241.839
AA-	-	97.662	-	976.652	-	203.629	-	-	1.277.943
A+	-	-	-	5.964	-	-	-	-	5.964
A	-	566.831	-	-	-	-	-	-	469.182
A-	-	238.946	-	-	-	-	-	-	238.946
II ¹	-	1.538	1.531	-	203.908	-	27.813	-	234.790
BBB+	-	-	-	728.413	-	-	-	-	728.413
BBB	-	-	-	552.722	-	216.636	-	-	769.358
Без рејтинга	236.402	-	-	-	-	-	-	2.746	239.148
ТОТАЛ	236.402	2.698.650	1.531	6.202.071	203.908	1.214.062	27.813	2.746	10.587.183

Табела у прилогу представља анализу концентрације кредитног ризика за финансијску имовину Банке на дан 31. децембар 2016. године (у хиљадама КМ).

¹Међународне институције

28. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.1. Кредитни ризик (наставак)

28.1.1. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Кредитни рејтинг	Страна валута у готовини	Депозити код иностраних банака	Специјална права вучења код ММФ-а	Финансијска имовина расположива за продају	Монетарно злато	Улагања која се држе до доспијећа	Остала улагања	Остала финансијска имовина	УКУПНО
AAA	-	2.363.620	-	718.879	-	41.467	-	-	3.123.966
AA+	-	-	-	667.506	-	343.369	-	-	1.010.875
AA	-	78.073	-	1.136.535	-	321.083	-	-	1.535.691
AA-	-	390.047	-	1.011.011	-	204.721	-	-	1.605.779
A+	-	-	-	6.063	-	-	-	-	6.063
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A-	-	134.477	-	-	-	-	-	-	134.477
II ²	-	4.180	2.642	-	205.102	-	27.813	-	239.737
BBB+	-	-	-	900.412	-	-	-	-	900.412
BBB	-	-	-	585.423	-	221.688	-	-	807.111
Без рејтинга	194.846	-	-	-	-	-	-	2.217	197.063
ТОТАЛ	194.846	2.970.397	2.642	5.025.829	205.102	1.132.328	27.813	2.217	9.561.174

Географска концентрација ризика финансијске имовине са изложеношћу кредитном ризику

Сљедећа табела даје информацију о изложености финансијске имовине Банке кредитном ризику по књиговодственим износима, разврстано по географским регијама на 31. децембар 2017. и 2016. године. За потребе ове објаве, Банка је разврстала изложености по регијама на основу домицилне земље уговорне стране.

У хиљадама КМ	EU земље	Земље нечланице EU	Босна и Херцеговина	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	236.402	236.402
Депозити код иностраних банака	2.170.353	528.297	-	2.698.650
SDR код ММФ-а	-	1.531	-	1.531
Финансијска имовина расположива за продају	6.202.071	-	-	6.202.071
Монетарно злато	-	203.908	-	203.908
Улагања која се држе до доспијећа	1.214.062	-	-	1.214.062
Остала улагања	10	27.803	-	27.813
Остала финансијска имовина	-	-	2.746	2.746
31. децембар 2017.	9.586.496	761.539	239.148	10.587.183
31. децембар 2016.	8.538.336	825.775	197.063	9.561.174

²Међународне институције

28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.2. Тржишни ризик

Банка прати и управља валутним и каматним ризиком као основним тржишним ризицима. Валутни ризик је ризик пада вриједности финансијских инструмената деноминираних у страниој валути услед промјене девизних курсева. Каматни ризик је ризик пада тржишне вриједности финансијских инструмената услед неповољних кретања каматних стопа. Управљање тржишним ризицима се врши постављањем квантитативних ограничења за изложеност валутном ризику која је прихватљива за Банку и прате се на дневној основи. Циљ управљања тржишним ризицима јесте контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, како би се оптимизирао поврат.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви, од 2017. године, Банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR). Вриједност под ризиком представља статистичку методологију помоћу које се процјењује максимална промјена вриједности девизних резерви услед промјене цијене финансијских инструмената и промјене девизних курсева уз одређени степен поузданости за одређени временски период. Банка при обрачуна VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана, као што је препоручено стандардом Базел II.

Промијене цијена инструмената и промијене девизних курсева су базирани на историјским промијенама цијена и промијенама девизних курсева за инструменте и валуте које чине девизне резерве на крају мјесеца.

На дан 31. децембар 2017. године, изложеност девизних резерви којима управља Банка (VaR уз ниво поузданости 99% за временски интервал од десет дана), која укључује промијене цијена инструмената и промијене девизних курсева у односу на КМ износи 28.045 хиљада КМ (2016.: 33.606 хиљада КМ), што представља еквивалент 0,26% девизних резерви (2016.: 0,35% девизних резерви). VaR проистиче од промијене девизних курсева у истом периоду, на диверзификованој основи, са укљученим промијенама цијене злата, као и промијенама цијена инструмената у које су инвестирана средства девизних резерви.

	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Валутни ризик	911	13.922
Каматни ризик	27.134	19.684
Укупно VaR	28.045	33.606

28.2.1. Девизни ризик

Банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Ово је ризик од промијене вриједности финансијских инструмената услед промијена у девизним курсевима. Изложеност девизном ризику произлази из активности везаних за депозите и инвестиције.

Управљање и контролу девизног ризика Банка осигурава строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци Босне и Херцеговине и Инвестиционих смјерница Банке.

Наведеним актима су тачно дефинисани лимити држања активе и пасиве у свакој страниој валути. Највећи дио новчане активе држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама подложним промијенама тржишног курса не смије прелазити 50% укупног износа капитала и резерви Банке.

Банка је имала сљедећу девизну позицију на дан 31. децембра 2017. и 31. децембра 2016. године:

28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.2. Тржишни ризик (наставак)

28.2.1. Девизни ризик (наставак)

31. децембар 2017.

У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	236.330	19	53	-	236.402
Депозити код иностраних банака	2.693.220	2.921	2.509	-	2.698.650
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	1.531	-	1.531
Финансијска имовина расположива за продају	6.202.071	-	-	-	6.202.071
Монетарно злато	-	203.908	-	-	203.908
Улагања која се држе до доспијећа	1.214.062	-	-	-	1.214.062
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Остала финансијска имовина	81	-	-	2.665	2.746
Укупно финансијска имовина	10.345.774	206.848	4.093	30.468	10.587.183
Готов новац у оптицају	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Депозити банака	-	-	-	5.033.065	5.033.065
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	624.708	624.708
Остале финансијске обавезе	902	3	-	9.605	10.510
Укупно финансијске обавезе	902	3	-	9.986.738	9.987.643
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	10.344.872	206.845	4.093	(9.956.270)	599.540

31. децембар 2016.

У хиљадама КМ	EUR	USD	Остале стране валуте	КМ	Укупно
Страна валута у готовини	194.768	21	57	-	194.846
Депозити код иностраних банака	2.964.617	4.286	1.494	-	2.970.397
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	-	-	2.642	-	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	5.025.829	-	-	-	5.025.829
Монетарно злато	-	205.102	-	-	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	1.132.328	-	-	-	1.132.328
Остала улагања	10	-	-	27.803	27.813
Остала финансијска имовина	-	-	-	2.217	2.217
Укупно финансијска имовина	9.317.552	209.409	4.193	30.020	9.561.174
Готов новац у оптицају	-	-	-	4.066.804	4.066.804
Депозити банака	-	-	-	4.269.143	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	590.392	590.392
Остале финансијске обавезе	483	3	39	12.518	13.043
Укупно финансијске обавезе	483	3	39	8.938.857	8.939.382
НЕТО ДЕВИЗНА ПОЗИЦИЈА	9.317.069	209.406	4.154	(8.908.837)	621.792

Банка није изложена ризику промјене курса EUR због аранжмана валутног одбора чиме је конвертибилна марка везана за EUR по курсу 1 EUR : 1,95583 КМ.

28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.2. Тржишни ризик (наставак)

28.2.2. Каматни ризик

Изложеност Банке тржишном ризику промјена у каматним стопама је концентрисана у инвестиционом портфељу. Пословање Банке је подложно ризику промјене каматних стопа утолико што каматносна имовина и обавезе доспијевају или се камата мијења у различитим периодима или у различитим износима.

Банка је изложена каматном ризику приликом инвестирања девизних резерви. Банка управља инвестиционим портфељем са циљем минимизирања каматног ризика. Инвестиције носе различите каматне стопе, зависно од периода инвестирања, уз максималан рок инвестирања од једне године за депозите и десет година за хартије од вриједности.

Сљедећа табела приказује изложеност Банке каматном ризику на крају године.

31. децембар 2017.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	236.402	236.402
Депозити код иностраних банака	1.824.495	875.735	-	-	(1.580)	2.698.650
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	1.531	-	-	-	-	1.531
Финансијска имовина расположива за продају	1.593.488	4.549.666	-	-	58.917	6.202.071
Монетарно злато	-	-	-	-	203.908	203.908
Улагања која се држе до доспијећа	112.767	1.093.539	-	-	7.756	1.214.062
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Остала финансијска имовина	35	84	114	16	2.497	2.746
Укупно финансијска имовина	3.532.316	6.519.024	114	16	535.713	10.587.183
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	4.319.360	4.319.360
Депозити банака	2.550.518	-	-	-	2.482.547	5.033.065
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	-	624.708	624.708
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	10.510	10.510
Укупно финансијске обавезе	2.550.518	-	-	-	7.437.125	9.987.643
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	981.798	6.519.024	114	16	(6.901.412)	599.540

28. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.2. Тржишни ризик (наставак)

28.2.2. Каматни ризик

31. децембар 2016.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Бескаматно	Укупно
Страна валута у готовини	-	-	-	-	194.846	194.846
Депозити код иностраних банака	2.776.632	195.444	-	-	(1.679)	2.970.397
Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	2.642	-	-	-	-	2.642
Финансијска имовина расположива за продају	2.097.594	2.888.424	-	-	39.811	5.025.829
Монетарно злато	-	-	-	-	205.102	205.102
Улагања која се држе до доспијећа	116.689	1.007.907	-	-	7.732	1.132.328
Остала улагања	-	-	-	-	27.813	27.813
Остала финансијска имовина	37	111	195	61	1.813	2.217
Укупно финансијска имовина	4.993.594	4.091.886	195	61	475.438	9.561.174
Готов новац у оптицају	-	-	-	-	4.066.804	4.066.804
Депозити банака	2.039.880	-	-	-	2.229.263	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	-	-	-	-	590.392	590.392
Остале финансијске обавезе	-	-	-	-	13.043	13.043
Укупно финансијске обавезе	2.039.880	-	-	-	6.899.502	8.939.382
КАМАТНА НЕУСКЛАЂЕНОСТ	2.953.714	4.091.886	195	61	(6.424.064)	621.792

28.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела активе, што је могуће у ситуацији у којој су тржишни услови неповољни и такођер, када дође до непожељног кретања цијена. Ликвидна имовина се дефинише као она имовина чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност треба бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестирање у тај инструмент.

Анализа рочности

Рочност финансијских обавеза Банке на дан 31. децембра 2017. и 2016. године приказана је у табелама у наставку на основу преосталог уговорног доспијећа од датума извјештавања.

Готов новац у оптицају је распоређен у период до три мјесеца.

28. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

28.3. Ризик ликвидности (наставак)

31. децембар 2017.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Готов новац у оптицају	4.319.360	-	-	-	-	4.319.360
Депозити банака	5.033.065	-	-	-	-	5.033.065
Депозити Владе и осталих депонената	624.708	-	-	-	-	624.708
Остале финансијске обавезе	3.199	7.311	-	-	-	10.510
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	9.980.332	7.311	-	-	-	9.987.643

31. децембар 2016.

У хиљадама КМ	До 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Од 1 до 3 године	Преко 3 године	Без одређеног доспијећа	Укупно
Готов новац у оптицају	4.066.804	-	-	-	-	4.066.804
Депозити банака	4.269.143	-	-	-	-	4.269.143
Депозити Владе и осталих депонената	590.392	-	-	-	-	590.392
Остале финансијске обавезе	4.606	8.437	-	-	-	13.043
УКУПНО ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	8.930.945	8.437	-	-	-	8.939.382

29. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ

29.1 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период

Дио финансијске имовине Банке мјери се по фер вриједности на крају сваког извјештајног периода. Наредна табела пружа информације о томе како се утврђује фер вриједност такве финансијске имовине (с посебним освртом на коришћене технике вредновања и улазне податке).

Финансијска имовина / Финансијске обавезе	Фер вриједност на дан		Хијерархија фер вриједности	Технике вредновања и кључни улазни подаци
	31. децембер 2017.	31. децембер 2016.		
1) Финансијска имовина расположива за продају (видјети Напомену 12)	Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: <ul style="list-style-type: none"> • Француска - 1.654.622 хиљаде КМ • Белгија - 976.652 хиљаде КМ • Њемачка - 732.285 хиљада КМ • Шпанија - 728.413 хиљада КМ • Аустрија - 644.753 хиљаде КМ • Холандија - 565.017 хиљада КМ • Италија - 552.722 хиљаде КМ • Финска - 341.643 хиљаде КМ • Словачка - 5.964 хиљаде КМ 	Дужничке хартије од вриједности којима се тргује на берзама у другим земљама: <ul style="list-style-type: none"> • Француска – 1.136.535 хиљада КМ • Белгија - 1.011.011 хиљада КМ • Њемачка - 541.175 хиљада КМ • Шпанија - 900.412 хиљада КМ • Аустрија - 438.424 хиљаде КМ • Холандија - 177.704 хиљаде КМ • Италија - 585.423 хиљаде КМ • Финска - 229.082 хиљаде КМ • Словачка - 6.063 хиљаде КМ 	Ниво 2	Усаглашене цијене (пондерисани) просјек квота више учесника који предлажу кво те ценовном сервису.
2) Монетарно злато (видјети Напомену 13)	Племенити метали којима се тргује на берзама у другим земљама: <ul style="list-style-type: none"> • Швајцарска - 203.908 хиљада КМ 	Племенити метали којима се тргује на берзама у другим земљама: <ul style="list-style-type: none"> • Швајцарска - 205.102 хиљаде КМ 	Ниво 1	Цијена која котира на активном тржишту.

29. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ (НАСТАВАК)

29.2 Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза Банке који се не мјере по фер вриједности на понављајућем нивоу, из периода у период (али за које се захтијева објављивање фер вриједности).

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.		31. децембар 2016.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина				
<i>Кредити и потраживања</i>				
- Страна валута у готовини	236.402	236.402	194.846	194.846
- Депозити код иностраних банака	2.698.650	2.690.797	2.970.397	2.963.885
- Специјална права вучења у Међународном монетарном фонду	1.531	1.531	2.642	2.642
<i>Улагања која се држе до доспијећа</i>				
- Улагања која се држе до доспијећа	1.214.062	1.264.030	1.132.328	1.185.052
- Остала улагања	27.813	27.813	27.813	27.813
- Остала финансијска актива	2.746	2.746	2.217	2.217
Финансијске обавезе				
<i>Финансијске обавезе држане по амортизованом трошку:</i>				
- Готов новац у оптицају	4.319.360	4.319.360	4.066.804	4.066.804
- Депозити банака	5.033.065	5.021.274	4.269.143	4.261.731
- Депозити Владе и осталих депонената	624.708	623.244	590.392	589.367
- Остале финансијске обавезе	10.510	10.510	13.043	13.043

Управа сматра да књиговодствени износи стране валуте у готовини, специјалних права вучења код Међународног монетарног фонда, остале финансијске активе, готовог новца у оптицају и осталих финансијских обавеза признатих у финансијским извјештајима одговорају њиховој тржишној вриједности.

На датуме 31. децембра 2017. и 2016. године хартије од вриједности расположиве за продају укључују и акције Банке за међународна поравнања (BIS) у вриједности од 27.803 хиљаде КМ и акције SWIFT-а у вриједности од 10 хиљада КМ чија се фер вриједност не може поуздано утврдити и стога се евидентирају по трошку.

Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза укључена горе у категорије за Ниво 2 утврђена је у складу са општеприхваћеним моделима процјењивања базираних на анализи дисконтваног новчаног тока, са дисконтном стопом као најзначајнијим улазним податком, а која одражава кредитни ризик уговорне стране. Банка користи дисконтну стопу која представља пондерисани просјек каматних стопа на депозите правних лица, за цијело банкарско тржиште у БиХ.

30. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада Босне и Херцеговине и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити актива нити пасива Банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Банке.

Такођер, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Банка дјелује као агент.

30. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Хартије од вриједности и средства трећих лица која се држе код иностраних банака	43.566	356.294
Депозити USAID-а	2.825	2.539
Депозити нерезидената	2.825	2.539
Депозити Савјета министара БиХ	28.785	20.941
<i>Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије</i>	41	39
<i>Депозити Савјета министара БиХ – сервисирање спољног дуга БиХ</i>	12.977	7.943
<i>Депозити Савјета министара БиХ – буџет институција БиХ</i>	758	874
<i>Остали депозити Савјета министара БиХ</i>	15.009	12.085
Депозити осталих резидената	9.922	7.131
<i>Депозити – пензије из Њемачке</i>	247	375
<i>Депозитни рачуни банака</i>	9.675	6.756
Депозити резидената	38.707	28.072
Инвестиције везане за хартије од вриједности -Агенција за осигурање депозита БиХ	2.034	325.683
Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности	2.034	325.683
Обавезе за хартије од вриједности и средства трећих лица	43.566	356.294

Депозити USAID-а

На основу Уговора о финансијској помоћи између Босне и Херцеговине и Сједињених Америчких Држава за финансирање реконструкције, отворени су посебни каматносни рачуни. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате и провизије.

Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности

Банка је омогућила Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине да инвестира у хартије од вриједности отварајући рачуне (готовински рачун и рачун за хартије од вриједности) који гласе на Банку и Агенцију за осигурање депозита Босне и Херцеговине. Све трансакције на овим рачунима одвијају се између Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине и asset managera. Банка за наведене рачуне не обрачунава камате.

Чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у

Као депозитар за чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у, Банка држи ММФ-ове рачуне број 1 и 2 и осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ који се издају за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза. Банка држи SDR као дио своје функције управљања девизним резервама. Банка дјелује као фискални агент у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али није одговорна за средства и обавезе везане уз чланство

30. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Консолидована позиција која слиједи приказује сажетак позиција Босне и Херцеговине код ММФ-а:

**Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у
на дан 31. децембра 2017. године**

У хиљадама КМ

Актива		
Квота	615.924	
Држање SDR	1.529	
Обрачуната камата на држање SDR	2	
Укупно актива	617.455	
Пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1 (Напомена 22)		1.540
ММФ-ов рачун бр. 2 (Напомена 22)		53
Хартије од вриједности		1.205.738
Рачуни плативих трошкова		1.898
Алокација SDR		373.656
Обрачуната камата на алокацију SDR		447
Укупно пасива		1.583.332
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	965.877	
Нето чланска позиција	965.877	
	1.583.332	1.583.332
Укупно консолидована позиција – актива и пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1	(1.540)	(1.540)
ММФ-ов рачун бр. 2	(53)	(53)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – актива и пасива	1.581.739	1.581.739

Држање SDR, обрачуната камата на држање SDR, ММФ-ов рачун бр. 1 и ММФ-ов рачун бр. 2 одражавају рачуне који се држе у извјештају о финансијском положају Банке.

За потребе Консолидоване позиције Босне и Херцеговине у ММФ-у, бруто позиција БиХ увећана је за ММФ-ове рачуне број 1 и 2.

30. **ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)**

**Консолидована позиција чланства Босне и Херцеговине у ММФ-у
на дан 31. децембра 2016. године**

У хиљадама КМ

Актива		
Квота	661.501	
Држање SDR	2.641	
Обрачуната камата на држање SDR	1	
Укупно актива	664.143	
Пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1 (Напомена 22)		1.654
ММФ-ов рачун бр. 2 (Напомена 22)		57
Хартије од вриједности		1.687.755
Рачуни плативих трошкова		2.157
Алокација SDR		401.306
Обрачуната камата на алокацију SDR		144
Укупно пасива		2.093.073
Нето чланска позиција код ММФ-а		
Обавезе БиХ према ММФ-у које углавном настају из реоткупа и прилагођавања вриједности валуте	1.428.930	
Нето чланска позиција	1.428.930	
	2.093.073	2.093.073
Укупно консолидована позиција – актива и пасива		
ММФ-ов рачун бр. 1	(1.654)	(1.654)
ММФ-ов рачун бр. 2	(57)	(57)
Укупно бруто позиција БиХ у ММФ-у – актива и пасива	2.091.362	2.091.362

31. ДОМАЋИ ПЛАТНИ СИСТЕМИ СИСТЕМ ЗА ПОРАВНАЊА

У складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка је одговорна за успостављање и одржавање домаћег платног система и система за поравнање. Од јануара 2001. године, Банка је успоставила два система поравнања у циљу обезбјеђења ефикасног поравнања домаћих међубанкарских платних трансакција: систем бруто поравнања у реалном времену („БПРВ“) и жироклиринг („ЖК“).

Кредитни ризик

БПРВ систем омогућава учесницима тј. Банци и лиценцираним комерцијалним банкама да врше појединачна и тренутна поравнања платних налога одобравајући и задужујући рачун за поравнање у домаћој валути отворен код Банке. Кроз ЖК систем Банка обезбјеђује клиринг услуге које проистичу по основу извршавања платних налога по принципу мултилатералног клиринга.

Сваки учесник платних система је дужан да прије поравнања платних налога има обезбјеђена средства на рачуну за поравнање отвореном код Банке и мора задовољавати одређене техничке захтјеве.

У складу са улогом Банке како је дефинисано Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, Банка не смије на било који начин кредитирати учеснике БПРВ и ЖК система с циљем обезбјеђивања ликвидности у систему на било који начин.

Оперативни ризик

У циљу минимизирања оперативног ризика унутар домаћег платног система и система за поравнање, издата су Оперативна правила за БПРВ и ЖК системе која одређују минималне стандарде сигурности за функционисање система.

Важећи сигурносни циљеви, политке и процедуре имају сврху да обезбиједи сигурносне мјере и карактеристике. Компјутерски системи и мреже функционишу у складу са успостављеним циљевима и политикама. Сигурносни циљеви и политике се периодично прегледају. Од сваког појединог учесника се такође захтијева да посједује одређене безбједносне мјере и контроле за извршавања плаћања.

Банка је дефинисала слjedeће процедуре за поравнања у случају непредвиђених ситуација:

- **Планови и мјере за непредвиђене ситуације:** у случају прекида у редовном функционисању платног система и система за поравнање или неког другог непредвиђеног догађаја, Банка је дефинисала мјере за непредвиђене ситуације како би обезбиједила континуитет у функционисању поузданих, исправних и законитих платних трансакција у платном систему и систему за поравнање.
- **Резервна локација:** Банка је осим примарне локације за платне системе (БПРВ, ЖК и SWIFT), на којој постоје редувантни системи (у случају пада једног, прелази се на други систем на примарној локацији), успоставила и функционалан DR (Disaster Recovery) систем на локацији Главне банке Републике Српске Централне банке Босне и Херцеговине Бања Лука.

Управа Банке сматра да систем посједује довољан капацитет за одржавање поузданог оперативног рада.

32. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

На дан 14. фебруара 2018. године дозначена је друга транша по основу Проширеног аранжмана (Extended Fund Facility – EFF) са Међународним монетарним фондом (ММФ) на рачун Банке у износу од 145.829 хиљада КМ (протувриједност 63.413 хиљада SDR).

Након увећања наведеног износа за рефундацију ММФ-ових накнада за обезбјеђење средстава и умањене ММФ-ове накнаде за услуге, укупан износ за расподјелу је био 145.822 хиљаде КМ.

Расподјела је извршена према уобичајеном омјеру: 1/3 за рачун Министарства финансија Републике Српске тј. 48.607 хиљада КМ и 2/3 за рачун Федералног министарства финансија тј. 97.215 хиљада КМ.

Укупан износ цјелокупног Проширеног аранжмана ММФ-а за БиХ је 443,042 милиона SDR.

Изузев наведене објаве, у периоду између 31. децембра 2017. године и датума издавања ових финансијских извјештаја није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.